

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Uw brief van	Ons kenmerk	Contactpersoon	Zoetermeer
30 mei 2001	PO/LGF/01/23502		20 juni 2001
Onderwerp		Doorkiesnummer	
vragen van het lid Rabbae			

Hierbij zend ik u het antwoord op de vragen van het lid Rabbae van uw Kamer inzake het weigeren van probleemleerlingen.

De vragen werden mij toegezonden bij uw bovenaangehaalde brief met kenmerk 2000111390.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,

(drs. K.Y.I.J. Adelmund)

Antwoorden op de schriftelijke vragen van het lid Rabbae van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (ingezonden d.d. 30 mei 2001, kenmerk 2000111390)

1.

Ja.

2.

De Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) is niet bekend met het onderzoek uit het bericht in het Algemeen Dagblad. In mijn antwoord op de vragen van het lid Smits van 6 maart 2001 (PO/LGF/01/9023) heb ik toegelicht dat de SWOZ cijfermateriaal hanteert uit alleen Amsterdam. Tevens heb ik gemeld dat het Consulententeam Gouda in overleg met de inspectie primair onderwijs en de inspectie volksgezondheid een nader onderzoek zal doen naar de kinderen die in die regio niet naar school gaan. Dit onderzoek is naar verwachting in augustus afgerond (zie ook de antwoorden op de vragen van het lid Smits ingezonden op 7 mei, PO/LGF/01/20882).

3.

Naar aanleiding van de publicatie in het Algemeen Dagblad heb ik de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) gevraagd naar deelnamecijfers van kinderen in zorginstellingen en hun dagbesteding. Naast deze gegevens heb ik tevens de deelnamecijfers aan medische kleuterdagverblijven en medisch kindertehuizen van het ministerie van VWS ontvangen. Op basis van deze gegevens is een schatting gemaakt van het aantal kinderen in de leerplichtige leeftijd en de kinderen die participeren in onderwijs. Deze schatting komt neer op ongeveer:

- 800 kinderen in de leerplichtige leeftijd in Kinderdagcentra die (nog) niet naar school gaan, van in totaal ongeveer 4700 kinderen die in een KDC verblijven (zie ook vraag 8);
- 1400 kinderen in de leerplichtige leeftijd in instellingen voor verstandelijk gehandicaptenzorg die niet naar school gaan, van in totaal ruim 33000 personen in deze instellingen;
- een nihil aantal leerlingen uit gezinsvervangende tehuizen en orthopedagogische centra die niet naar school gaan;
- een twintigtal leerlingen in de leerplichtige leeftijd in medisch kleuterdagverblijven die (nog) niet naar school gaan, van in totaal ongeveer 3100 deelnemers;
- een twintigtal leerlingen in de leerplichtige leeftijd in medisch kindertehuizen die (nog) niet naar school gaan, van in totaal ongeveer 650 kinderen.

Het betreft hier niet alleen kinderen met gedragsproblemen, maar alle kinderen die niet naar school gaan.

De kinderen die meegenomen zijn in deze schatting hebben wel de leeftijd om leerplichtig te zijn, maar zijn indien zij geen onderwijs volgen in de regel vrijgesteld van leerplicht vanwege de ernst van de handicap. Indien vrijstelling is verleend van de leerplicht, kan niet meer gesproken worden over leerplichtige kinderen. De inspectie onderzoekt jaarlijks de wachtlijsten in het speciaal onderwijs en de thuiszitters. Thuiszitters zijn leerlingen die geen vrijstelling hebben van de leerplicht. Vorig schooljaar betrof het 76 leerlingen. Bij deze thuiszitters is meestal sprake van gedragsproblematiek. Binnenkort ontvangt u de rapportage van de inspectie over wachtlijsten en thuiszitters van het huidige schooljaar.

4.

Zoals gezegd is er een onderscheid tussen leerplichtige kinderen die thuiszitten en kinderen die vrijgesteld zijn van leerplicht. Bij deze laatste categorie kan eigenlijk niet gesproken worden van thuiszitten. Er is een groot scala aan oorzaken waarom kinderen (tijdelijk) geen onderwijs volgen. Bij een belangrijk deel van de kinderen ligt de oorzaak in de ernst van de handicap. Zeer laag functionerende, verstandelijk gehandicapte kinderen blijven nu vaak in Kinderdagcentra of intramurale instellingen voor verstandelijk gehandicapten. Deze instellingen hebben zelfvoorzieningen voor verzorging en ontwikkelingsstimulering die direct aansluiten op de ontwikkelingsmogelijkheden voor de kinderen. De kinderen krijgen vrijstelling van de leerplicht. Een aantal kinderen in de leerplichtige leeftijd verblijft in Medisch Kleuterdagverblijven. Veelal gaat het om een beperkte periode. Sommige kinderen blijven uit therapeutische overwegingen soms een half jaar langer in een Medisch Kleuterdagverblijf dan andere kinderen.

5.

Ja. In de leerplichtwet is geregeld dat elk leerplichtig kind naar school moet gaan. In dezelfde wet is echter ook geregeld dat de mogelijkheid tot vrijstelling van inschrijving bij een school bestaat voor die jongere die op lichamelijke of psychische gronden niet geschikt is om tot een school te worden toegelaten (artikel 5, onder a, Leerplichtwet).

6.

In Nederland vinden wij onderwijs zo belangrijk dat wij een leerplicht hanteren. Het onderwijsstelsel is dan ook op

dit uitgangspunt gebaseerd: ieder kind dat leerplichtig is moet onderwijs kunnen volgen. In individuele gevallen doen zich (tijdelijke) problemen voor bij het vinden van een geschikte school. Het wetsvoorstel Leerlinggebonden financiering en REC-vorming creëert een aantal randvoorwaarden waardoor enkele belangrijke frictieproblemen in het huidige stelsel worden weggenomen, zoals de onheldere indicatie op schoolniveau, een onevenwichtige spreiding van voorzieningen en begeleiding van ouders (zie ook vraag 8). Daarnaast is het zo dat kinderen met de zwaarste verstandelijke handicap nu niet naar school gaan. Intussen worden de mogelijkheden verkend om ook voor (een deel van) deze kinderen een onderwijsaanbod, in samenwerking tussen KDC's en ZMLK- en MG-scholen, te ontwikkelen. Daartoe zijn pilotprojecten van start gegaan.

7.

Graag verwijs ik u naar de antwoorden op de vragen gesteld door het lid Lambrechts (Tweede Kamer, vergaderjaar 2000-2001, Aanhangsel, nr. 171) over de mogelijkheden van scholen om leerlingen te weigeren. Daaropvolgend heb ik u een brief geschreven over dit thema in het kader van Inburgering (Tweede Kamer, vergaderjaar 2000-2001, 27 083 nr. 13).

8.

Het beleid is erop gericht dat zoveel mogelijk kinderen naar school kunnen gaan. Het wetsvoorstel Leerlinggebonden financiering en REC-vorming is hierop gericht; de KDC-ZML-pilots, waarover in de voortgangsrapportage LGF van 14 december 2000 is gerapporteerd, maken hier concreet werk van. Het wetsvoorstel voorziet in een nieuwe indicatiesystematiek door commissies voor indicatiestelling. Inzet is om te komen tot een objectieve en transparante indicatiesystematiek, die doelmatig verloopt. De objectieve indicatiestelling zal voorkomen dat leerlingen van het kastje naar de muur worden gestuurd. Geïndiceerde leerlingen kunnen door (v)so-scholen niet meer op basis van de handicap geweigerd worden. De samenwerking van de verschillende scholen binnen het REC, de mogelijkheid van nevenvestiging en verbrede toelating zullen scholen de mogelijkheid bieden de capaciteit van de (v)so-scholen adequaat af te stemmen op het aantal geïndiceerde leerlingen. Vervolgens voorziet het wetsvoorstel er ook in dat de REC's de ouders van een geïndiceerde leerling moeten ondersteunen bij het zoeken naar een speciale school of, indien de ouders dit wensen, een reguliere school. In de beantwoording van de vragen van het lid Smits van 6 maart 2001 is ook reeds aangegeven dat het onderwijsvoorzieningenniveau binnen het REC toereikend moet zijn om alle geïndiceerde een plaats te geven in het onderwijs. Een specifieke oorzaak van wachtlijsten is het lerarentekort. Deze problematiek kent een

algemene aanpak die uiteraard ook geldt voor het speciaal onderwijs. Inzet van extra assistenten vormt hierbij een belangrijk instrument om de werkdruk te verlagen en het werken in het (v)so voor leerlingen met gedragsproblematiek aantrekkelijk te maken.

Zoetermeer, 20 juni 2001

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,

(drs. K.Y.I.I. Adelmund)